

Halászzati Lapok

A Magyar
Mezőgazdaság
melléklete

XI. évfolyam

2010/
január

A Haltermelők Országos Szövetsége és TermékTanácsa
információs és marketing hírlevele

SZERKESZTI: Szerkesztő Bizottság • FELELŐS SZERKESZTŐ: Hajtun György

Új év, új irány, régi-új feladatok

Év végén, akárcsak a halászok az újság készítője is sűrűbb napokat él meg, hiszen a lapzártát – a karácsonyi és újévi ünnepek miatt –, jóval előrébb kell hozni. Így aztán, amikor dr. Orosz Sándorral, a Haltermelők Országos Szövetsége és TermékTanács ügyvezető elnökével a jövő évről beszélgettünk, még előtte voltunk az évzárásnak. Ez azonban nem akadályozott meg bennünket abban, hogy sorba vegyük a 2010-es esztendő főbb várható tennivalóit. Azt ugyanis már most láthatjuk, hogy lesz bőven munkája az érdeklődő vezetőknek.

• Elnök úr, december 11-e óta van a szövetségnek jövő évre elfogadott költségvetése, ami jelzi, hogy a munkafolyamatok nem állhatnak meg. Milyen folytatás várható a nem könnyű 2009-es esztendő után?

– Mindenekelőtt boldog új évet kívánok minden kedves olvasónknak, halászoknak és azoknak az érdeklődőknek, akik hónapról hónapra a Halászzati Lapok hasábjain keresztül tájékozódhatnak a halászság eredményeiről, gondjairól, sikereiről. A szakma számára rendkívül fontos, hogy minél szélesebb kör ismerje és értse a halászat ügyeit, ügyes-bajos dolgait, mert egy ilyen társadalomban, amilyenben élünk, amiről nem tudnak az emberek, az nincs is. Márpedig a halászzati ágazat és ennek legmarkánsabb, az ágazat ügyeiben leginkább érintett szövetségi tagok megérdemlik, hogy tudjanak róluk. Ehhez pedig nagymértékben járul hozzá a lap.

A költségvetést a határozatképes létszámában összejött küldöttgyűlés egyhangúlag fogadta el. Közbevetőleg megjegyzem, hogy az elfogadtatásában nyilvánva-

Dr. Orosz Sándor ügyvezető elnök

lón segített, hogy az előterjesztésben nem szerepelt 2010-re vonatkozóan tagdíjmelési javaslat. Az ügyvezetés ugyanis azon a véleményen volt, hogy ennek nincs itt az ideje. A szövetség létehez a tagságnak egyértelmű érdekei fűződnek, de az elmúlt esztendő megoldatlan ügyei elég

Tartalom:

Életműdíj Csoma Antalnak	3
Hatósági értékelés és tervek	4
Megfiatalodik a tatai Öreg-tó	6
Beruházás a Duna újjászületéséért	7
Búcsú Kamarás Lászlótól	7
Húsz éves az Aranyponty Halászzati Zrt.	8

nehezen tették volna lehetővé, hogy tagdíjmelésre tegyünk javaslatot. A másik oldalról a szövetség, amely társadalmi szervezatként jogszerű gazdasági tevékenységet is folytat, ennek eredményeiből a szövetségi működéshez szükséges pótlásokat biztosíthatja.

• **Lássuk hát, melyek a legfontosabb feladatok!**

– Azon ügyek, amelyekben állóháború alakult ki. S ez igen rossz hatással van a szövetség és a tagság viszonyára, így ezekben az ügyekben feltétlenül elmozdulást kell elérnünk. Azt talán már mondanom sem kell, hogy a legfontosabb „állóháborúnk” az extenzív halas tavi agrár-környezetgazdálkodási program folytatásáért vívjuk. Sajnálatos, hogy még mindig nincs itt az ideje alternatív megoldásról beszélni, de tudjuk, hogy előállhat az a helyzet, hogy alternatív megoldási javaslatot kell letennünk az asztalra. Erre pedig készülünk. Ugyanakkor nagyon nem szeretném, hogy ennek a készülődésnek olyan hatása legyen, mintha már letettünk volna az eredeti célkitűzéseink valóra váltásáról. Ezért csak azt mondhatom, hogy még egyszer nekifutunk, s mindaddig, amíg ki nem terítik a bőrünket, s rá nem írják, hogy az akg-nak itt a vége, addig küzdünk. Utána mindenki meg fog lepődni, mert látni fogják, hogy hiába terítették ki a bőrünket, mert előállunk az alternatív javaslatunkkal.

*Boldog új évet kívánunk
minden kedves Olvasónknak!*

(Folytatás a 2. oldalon)

Új év, új irány, régi-új feladatok

(Folytatás az 1. oldalról)

• **Nőtt-e az esélyünk azzal, hogy az új európai mezőgazdasági biztos a román Dacian Ciolos lett?**

– Bízom abban, hogy a román politikus, aki volt Románia agrárminisztere is, nagyobb empátiával áll az újonnan csatlakozott tagországok agrárügyeihez. Személyes ismeretség nem fűz hozzá, de adok esélyt a változásnak. S azt is remélem, hogy csupán csak magyar betegség az, hogyha valaki a brüsszeli adminisztrációba kerül, akkor pápább lesz a pápánál. S ha már támogatásokról van szó, akkor idén is le kell vezényelnünk a de minimis támogatást, útjára kell indítani a HOP 3. tengelyét, míg a 2. tengelynél el kell végezni a szükséges korrekciókat. És ha kiderül, ami hírlik, hogy célszerűtlen pénzfolyások is előfordulhattak az első kérelmek megítélése kapcsán, akkor ezeket a célszerűtlen elfolyási csapokat le kell zárni. Nem jó dolog, hogy ha egy várva várt és végre elindult támogatás, egy ágazatmodernizációs pénzmagnak már az első felhasználási periódusában szóbeszédnek kelnek szárnyra. Meggyőződésem, hogy a szóbeszéd ellen csak úgy léphetünk fel, ha a benyújtott támogatásoknak megadjuk a teljes nyilvánoságot.

• **A 3-as tengelyről muszáj megemlíteni, hogy a szövetség közgyűlése határozott arról, hogy ne aprózzuk el. Ennek kapcsán hallottam olyan véleményt, hogy a szövetség le akarja „nyúlni” ezt az évi mintegy 500 millió forintos támogatást.**

– A szövetség semmilyen pénzt nem nyúl le. A szövetség abban érdekelt, hogy a nemzeti halászati stratégiában elhatározott fogyasztásbővítést elérje. Meggyőződésem, hogy egy, a természettel abszolút harmóniában élő ágazat egészséges termékeinek társadalmi tudatosítása olyan cél, amit a 3-as tengely támogat. Az a tapasztalatunk, hogy a marketing-, a promóciós, vagyis a reklámtevékenységek piaca rendkívül rivalizáló. Ez a piac kegyetlen, koncentrált, óriási pénzek mozognak benne, s egy kis ágazat egésze számára drágább annál, semhogy az ágazat rendelkezésére álló összeget még jobban szétforgácsolva, közösségi marketingnek nevezett, de valójában egyedi üzleti reklámokra fordítsuk. A pénz így is elkölthetjük, de az eredmény gyakorlatilag nulla. Csak azt a pénzt költjük el jól, amely közösségi eredményt hoz. A közösségi eredmény pedig nem más, mint a fogyasztás növekedése. Ez irányban látjuk, hogy amikor sikerült koncentrálni a közös erőnket, akkor ennek meg is lett a pozitív eredménye. A szövetség által sokszor erőn felül finanszírozott közösségi marketing programunknak – Egyen-

halat, finom falat! Ponty erre gondoltam!, Minőségi magyar hal az Ön egészségé! – ugyanis vannak jótékony hatásai. Egy kétszáz millió forintos koncentrált reklám- és promóciós tevékenységet nem helyettesít 10 darab húszmillió, vagy 20 darab tízmillió, egymástól független program. A szövetség érdeke, hogy ezt a pénzt ne egyszerűen az EU által is deklarált célokra, hanem eredményesen is használjuk fel. Ezért nem szeretnénk szétforgácsolni az erőnket. Ami a lenyúlást illeti: a szövetség gazdálkodása stabil, az elfogadott költségvetés alapján nincs szükségünk plusz forrásra a működés érdekében.

• **Ezek szerint 2010-ben folytatódik az 1999-ben megkezdett közösségi marketing program.**

– Természetesen, hiszen ez egybevág a HOP célkitűzéseivel, mivel ezek a programok hozzájárultak a lakosság körében a halfogyasztás népszerűsítéséhez. De tesszük ezt azért is, hogy a szövetség és tagjai egymás közötti jó viszonyát ápoljuk, és ehhez kiváló alkalmat adnak ezek a rendezvények. Az már más kérdés, hogy mennyire él a tagság ezekkel a lehetőségekkel, pedig minél többet vagyunk együtt, és előítéletek és egymás elleni gerjedelmek nélkül beszéljük meg közös dolgainkat, annál biztosabb az eredmény elérése.

• **Ha nem csal az emlékezetem, tavaly ilyenkor arról is beszélünk, hogy a magyar halászati állami igazgatást meg kellene erősíteni. Azzal, hogy a HOP irányító hatóság létrejött, megoldott-e ez a probléma?**

– A Nem látjuk a kialakult vezetési, irányítási rendszerben a gyors, ugyanakkor irányítástechnikai értelemben véve hatékony működés garanciáit. Az irányító hatóság vezetője ennél a programnál a szaktárcát vezető miniszter, aki a jogkört a szakállamtikárához delegálta. Ugyanakkor az irányító hatóság osztályát egy olyan ember vezeti, aki egy főosztályvezetőn keresztül van irányító, vezetői kapcsolatban a szakállamtikárral. Ez pedig nem eredményez hatékony működést. Lassú a munka, nem érhető tetten, hogy mikor kinél mit lehet kezdeményezni, és mit lehet elvárni. A felelős működéshez viszont ezeket a kérdéseket nem lehet nem feltenni. A probléma tehát továbbra is fennáll, és nem vesszük le a napirendről továbbra sem.

• **Gondolom, a vízügyi kérdések rendezése sem marad el az idén.**

– Ne kerülgessük a forró kását. A tavaszi választások után sem lesz mindegy, hogy a magyar halászság ügyeit hogyan kezelik. A halászat – és ez nem magyar sajátosság – sehol sincs igazán a helyén, ami nem csoda, mert a halászati tevé-

kenység sokszínű. Van benne állattenyésztés, természetvédelem, bányászat-hoz köthető tevékenység, vízgazdálkodás, turizmus, idegenforgalom, szolgáltatás stb. A tógazdaság nem más, mint mesterségesen megteremtett új jellegű, a természetben más összeállításban egyébként létező élettér, élőhely. Nos, ebből kellene egy ágazati logikával gondolkodó egységet teremteni. Mindenféle kormánystruktúráknál egyre inkább problémát okoz az, hogy nem lehet mindent ágazati szintre beskatulyázni. A halászat esetében ez minden bizonynyal igaz.

• **Az Európai Unió nyilvánosságra hozta a Zöld Könyvet, amely a halászati stratégiát tartalmazza a 2013-2020-as időszakra. Belelapozva azt láthatjuk, hogy 95 százalékban a tengeri halászat foglalkozik.**

– Az európai halászatban az édesvízi halászat súlya megnőtt, ezzel szemben annyit foglalkozik a Zöld Könyv az akvakultúrával, hogy három kérdést tesz fel. Az egyik: maradjon-e minden a régi-ben? Ez az itt is vagyunk, nem is vagyunk állapot konzerválása. A másik: legyen-e egyenrangú az új stratégiában az akvakultúra a tengeri halászat? A harmadik: egyáltalán, a halászati politika része-e az akvakultúra? Kezeljék az ágazatot a nemzeti kormányok. A magyar álláspont az, hogy az édesvízi halászat továbbra is az Európai Halászati Politika része. Ezen belül viszont a jelenlegi állapot nem tartható, mert az akvakultúra szerepe folyamatosan nő, miközben a tengeri halászatnál meglévő problémák nem fognak. Helyénvaló tehát, ha a kis-öcsike szerepkörből az egyenrangú testvér kategóriába lépünk.

• **Ebből is látszik, hogy nagy kérdés ma, milyen irányítási rendszerben működjön az édesvízi halászat.**

– A csatlakozás óta éljük azt az állapotot, hogy kinn is vagyunk, benn is vagyunk, magyarán a két szék között a földre estünk. Egyébként csak emlékeztetnék a korábbi álláspontomra: 1994–1998 között az Országgyűlés mezőgazdasági bizottságát vezettem, akkor még csak Földművelésügyi Minisztériumnak hívták a tárcát. Akkor javasoltam egy olyan megközelítést, hogy legyen a felszíni természeti erőforrások minisztériuma, megszüntetvén bizonyos termelési ágazatúságot. Vagy helyezzük a hangsúlyt a gazdasági tevékenységre, annak teljes vertikumát átfogóra, mégpedig a termőföldtől a fogyasztó asztaláig. Elvileg mindkét formátumnak lehet értelmes alapja, de egy biztos, a mostanihoz képest más típusú szervezethez és megközelítés kell, hogy eredményezzen. Ha nem, akkor teljesen mindegy, hogy nevezük.

Hajtun György

Életműdíj Csoma Antalnak

A Mezőgazdasági Szövetkezők és Termelők Országos Szövetsége (MOSZ) december 9-én tartotta V. kongresszusát. Dr. Csoma Antalt, a Körösi Halász Szövetkezet elnökét az a megtiszteltetés érte, hogy a kongresszuson átvehette a MOSZ díját. Ezt a díjat azon emberek kapják, akik sokat tettek a hazai szövetkezeti mozgalomért.

Csoma Antal esetében könnyű megfejteni, hogy halászként, majd az egyetem elvégzése után vezetőként is mindig a hal, a haltermelés állt tevékenysége középpontjában. Ugyanakkor a halászati érdekképviseletben is több évtizeden keresztül dolgozott, és töltötte be a szövetség elnöki tisztjét. A Haltermelők Országos Szövetsége és Terméktanácsa a mezőgazdasági szövetkezetek családjához is tartozik, mégis meglepő volt, hogy a MOSZ egy halásznak adományozta ezt a kitüntetést. A díjat 2004-ben adták ki először, évente maximum öt ember kaphatja, az idén hárman – köztük Csoma Antal - részesültek ebben a kitüntetésben.

A kitüntetett szerint – túl a megtiszteltetésen – azt a munkát ismerték el, amit a szövetkezeti mozgalom érdekében tett. A halászati szövetkezeti mozgalom olyan embereket vonzott, mint amilyen Csoma Antal is. A családi háttér, az indíttatás meghatározó az ember életében, s miután a Csoma családban a halászat volt a legfontosabb tevékenység, így a közösségi élethez való kötődés már kora gyermekkorában beivódott a zsigerekbe. Az, hogy a Körösi Halász Szövetkezet működött, mégpedig jól, hogy a tagoknak életre szóló biztonságot, megélhetést jelentett, az mindennél többet mond. S a nemzetközi tapasztalatok is hozzáadódottak a hétköznapi munkavégzéshez, lévén hogy a Szövetkezetek Nemzetközi Szövetsége halászati szekciójának volt az alelnöke.

Csoma Antal soha nem szakadt el a halász létől. A nagyszülők, nagybátyák is szövetkezetben dolgoztak, így közelről

tapasztalhatta a szövetkezés előnyeit, hátrányait. Később, az egyetem elvégzése után Szolnokra került, ahol a Felszabadulás Halászati Termelőszövetkezet agronómusként foglalkozott a halászokkal, a munkájukkal. Lehet ma azt mondani, hogy a térszerek kolhoz típusú, tagadnivaló gazdasági társulások voltak, de valójában az élet sokkal színesebb, tartalmasabb és elfogadhatóbb volt. Az 1946 után alakult halászati szövetkezeteket a tagok, a kétkezi halászok önként hozták létre, mivel másként nem boldogulhattak. Nem csak a halászati tevékenységben volt előnyös a szövetkezés, hanem az értékesítésben is. A Viharsarki Halász Szövetkezet (a későbbi Körösi) valódi szövetkezetként működött, hiszen volt halászcárdájuk, volt keszagsütőjük, s az ipari melléküzemág, a gombüzem a fogott kagylók feldolgozásával foglalkozott. A halat értékesítették, fogyasztható állapotban árulták, ahogy ezt Távols-Keleten is tették a kis vagyonnal rendelkező, szövetkezetbe tömörült ázsiai halászok.

Az elmúlt két évtizedben nem igazán volt kedvező a szövetkezetek politikai, társadalmi, gazdasági megítélése. Nem véletlen, hogy a halász szövetkezetek többségének – miként a mezőgazdaságiaknak - át kellett alakulniuk ahhoz, hogy fennmaradjanak. Egy-két gazdaság azért mai is a régi formában működik, igaz, sokkal nehezebb körülmények között, mint korábban. Csoma Antal azonban mindvégig kitartott a szövetkezés elve mellett, sokszor kapott is érte hideget és meleget egyaránt. Am hittél, akarattal, meggyőződéssel sikerült túllépni

A szobrocska fő helyre kerül a vitrinben

a problémákon, s ma is azért dolgozik, hogy a tagok boldoguljanak, a szövetkezeti halászat a Körösök vidékén megmaradjon, s ez a formáció minél tovább jelen legyen a társadalomban is.

Ami Körösi Halász Szövetkezetet illeti, ma is jól dolgozik. Nem mondható el azonban ugyanez a Körösi Halértékesítő Szövetkezetéről, amit azért hoztak létre, hogy a halászok zsákmányát megfelelően értékesítsék. Amíg a jövőben a mezőgazdasági termelői csoportok kaphatnak állami támogatást a működésükhöz, addig a halászati szervezetek nem kaphatnak. És bizony, a piaci helyzet nem könnyű. Az áruházlánccal való küzdelemből a halasoknak is éppúgy kijutott, mint a sertés-, a baromfi-, a tej- és a többi ágazat szereplőinek. Az áruházlancok nem csupán nyomott áron veszik meg a terméket, és adják tovább jelentős haszonnal, de a beszállítókkal fiztetik meg a saját fejlesztéseiket, finanszíroztatják meg – a késedelmes fizetéssel – a saját működésüket.

Az életműdíjat igazoló szobrocska és az oklevél fő helyre kerül a családi vitrinben.

A 45 éves szövetkezeti tagság méltó elismeréseként...

H. Gy.

A MOSZ küldetése

A Mezőgazdasági Szövetkezők és Termelők Országos Szövetsége – MOSZ, (angolul: National Federation of Agricultural Co-operators and Producers) a jelenleg leghosszabb ideje működő magyar mezőgazdasági érdekképviseleti szövetség. Jogelődje, a Termelőszövetkezetek Országos Tanácsa 1967-ben alakult. A szövetség 1989. december 10–12-én tartott kongresszusa határozta el a szövetség átalakítását, megnyitva a tagság lehetőségét a nem szövetkezeti formában működő mezőgazdasági termelők előtt is, és felvállalva a mezőgazdaság ágazati érdekeinek átfogó képviseletét.

A szövetség küldetésének tekinti a magyar mezőgazdaság és a vidék, a mezőgazdasági termelők – ezen belül elsősorban tagjai –, az ágazathoz kötődő vidéki lakosság érdekeinek a képviseletét és védelmét, életkörülményeik, jövedelmi helyzetük javításának, a vidék fejlődésének előmozdítását. Feladatának tekinti a szövetkezeti eszme ápolását és a szövetkezés erősítését a mezőgazdaságban. Küldetése teljesítése érdekében törekszik az érdekképviselet eszközeivel befolyásolni a mezőgazdaság és a vidék helyzetét meghatározó politika alakítását, tevőlegesen részt vesz a jogszabályi feltételek kialakításában és megvalósításuk törvényességének ellenőrzésében.

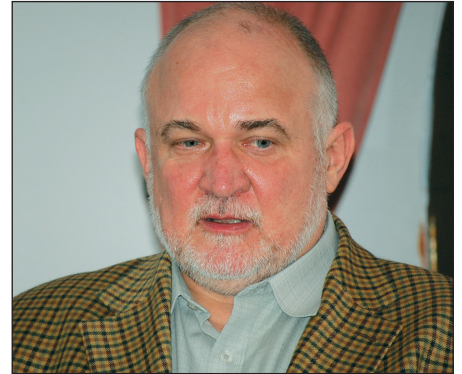
Hatósági értékelés és tervek

A Halászati Operatív Program Irányító Hatósága december első hétvégéjén Rétimajorban tartotta éwertékelő, évzáró tanácskozását. A helyszíni kiválasztása nem véletlen. Gábor János osztályvezető szerint az Aranyponty Zrt. esetében a multifunkcionális tógazdálkodás az AVOP keretében meghirdetett Halászati Orientációs Pénzügyi Eszköz programja szerinti támogatások best practice gyakorlatának egyik jó példája. A résztvevők a helyszínen megismerhették egy multifunkcionális tógazdaság működését és az éwertékeléshez is alkalmas helyszíneként szerepelt.

Nehéz, ám eseménydús évnek értékelte az idei esztendőt Gábor János. Év végén illik visszatekinteni, és számba venni, milyen feladatokat sikerült elvégezni, s melyek maradtak a következő évre. Az irányító hatóság első teljes évét tudhatja maga mögött, de nem titok, hogy már 2005-ben megkezdődött a programkészítés folyamata. Komoly apparátus dolgozott a stratégia és az operatív program kidolgozásán, és sok volt a külső segítő is, mint például a szövetség. Az éwertékelő értekezletre meghívták a HOP társhatóságait, a Halászati

Tudományos Tanács képviselőit, a Haltermoszt, s a HAKI reprezentánsait is. Tették ezt azért, hogy közösen láthassák, milyen tevékenységet végzett a hatósági osztály, s milyen tervekkel indulnak a 2010-es esztendőnek.

S hogy miért éppen Rétimajorban volt az esemény? Azért, mert az Európai Unió támogatási rendszerén belül van egy visszajelzési követelmény is. Az EU és a tagállam is szeretné tudni, hogy az odaítélt támogatások hogyan hasznosulnak, hogyan valósulnak meg. A támogatott

Gábor János

beruházások között vannak a „jók között jobbak” – a példaértékű projektek – (ezt hívják best practice-nek). Rétimajor egy multifunkciós halgazdaság, és nagyon jó példája ennek. Emellett itt rendelkezésre áll egy olyan infrastruktúra, amely az éwertékelő értekezlet megtartását lehetővé tette.

Az osztályvezetőről köztudott, hogy maximalista, elsősorban önmagával szemben. Így az éwertékeléskor sem volt kritikától mentes a beszámolója, mivel nem értek el mindent, amit elterveztek. A realitás talaján kell maradnunk, hangsúlyozta Gábor János, ami azt is jelenti, hogy bár a kapacitásukhoz, szakértelmükhöz és a lehetőségeikhez mérten mindent megtettek a maguk területén maradt bőven tennivaló a jövőre nézve. A hatóság működésében alapvető szempont a hatékonyság, az átláthatóság, a diszkriminációmentesség elve, amelynek szabályait ebben az évben megalkották. Kézikönyvek, együttműködési megállapodások formájában ma már ezen elvek szerint folynak a munka.

A HOP induló évében elérték, hogy a 2-es tengely támogatási rendszerét meghirdették, s a beérkezett kérelmek döntő többségét már – több lépcsőben – el is bírálták. Fontos tény, hogy 78 támogatási kérelem érkezett be az első ciklusban, csaknem annyi, mint a HOPE-támogatás két és fél éve alatt. Mivel nem mindegyik kérelem felelt meg a jogosultsági feltételeknek voltak elutasítottak is. Az elutasított kérelmezők egy része fellebbezett, és most ezek másodfokú elbírálása is zajlik. A meghozott döntéseket az informatikai rendszerben is rögzíteni kell. Ha ugyanis az egyik döntési szintet, adminisztratív lépést nem rögzítik, akkor a program nem engedi tovább az adott kérelmek kezelését. A bírálatra alkalmasságot az MVH mondja ki a kérelmek esetében. Ezután az IH és az MVH részvételével a 2. tengely Bíráló Bizottsága megtárgyalja a kérelmeket, majd a jóváhagyott kérelmek esetében az Irányító Hatóság vezetője „hozzárende-

Sirman Ferenc szakállamtitkár úgy ítélte meg, hogy regnálása alatt különösebb problémája nem adódott a halas társadalommal. Viszont bőven akadt munka, de a felkészült kollégáknak köszönhetően ezeket sikerült elvégezni. A Halászati Operatív Programra évek óta készült a hivatal, hiszen komoly, nehéz feladatnak bizonyult a stratégia kidolgozása. Tavaly januárjától pedig elkülönített formában létrehozták azt az irányító hatóságot, amely a program végrehajtásáért, véglegesítéséért és a megfelelő jogszabályi háttér megteremtéséért felel. Az intézmény szervezeti keretének megteremtése is sok egyeztetéssel folyt, amelynek során az a tapasztalatuk, hogy a halászati ágazat konstruktívan segítette a folyamatok végrehajtásában. A kölcsönös igényeket megvizsgálva a jogszabályi keretek között sikerült olyan háttérrel létrehozni, amely a szakmának is megfelelő.

Ezzel együtt, a halászok mindig is érezték egyfajta kirekesztettséget a hivatali munkából, mivel a halászok – lévén önálló halászati politikája az EU-nak, amelynek az akvakultúra csak kis szegmense – nem tartoznak a mezőgazdasági szektorhoz. A szakállamtitkár nem biztos abban, hogy jobb helyzetben lenne a halászat, ha a mezőgazdasági egyik ágazatának kellene foglalkozni vele. Nem valószínű, hogy az Új Magyarország Vidékfejlesztési Program keretében nagyobb esélyt kapna ez az ágazat. Sirman Ferenc szerint jó lehetőség egy önálló ágazattal

Sirman Ferenc

foglalkozni. Ami a vizes élőhelyek támogatását illeti, régóta meglévő probléma, a kollégák rendre keresik a megoldásokat és nem mondtak le arról, hogy ezt a pénzt továbbra is kifizessék a halászoknak. Talán sikerül elfogadtatni a brüsszellel is, hogy ez nem halászati, hanem agrár-környezetvédelmi program.

Azzal, hogy egy szakállamtitkár irányítja a hatóságot, kellő fajsúlyt kapott az ágazat az államigazgatásban. Az önálló osztály nem nagy létszámú, de a jó programon és a megfelelő végrehajtáson sokkal több múlik, mint azon, hogy ki irányítja a Halászati Operatív Program Irányító Hatóságát. A program is és a csapat is jó, tehát a sikeres megvalósítás már csak a halászati ágazaton múlik. A hatóság továbbra is számít a Haltermoszt együttműködésére, így az érdekek is érvényre jutnak.

li a forrást”, azaz kötelezettséget vállal a kérelemcsomagra. Ezután az MVH támogatási határozat formájában dönt a támogatásról. Bonyolultnak tűnik az eljárás, de ez az átláthatóság és a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás szabályairól szóló törvény miatt szükséges. Egy kérelem tehát sok lépcsőn megy keresztül, mire a döntés megszületik.

Az első támogatási ciklusban olyan nagy mennyiségű kérelem érkezett be, amely gyakorlatilag a 2008–2009-es támogatási keretet le is fedte. Ezzel elhárult az n+2 szabály miatti elvonás alkalmazásának a veszélye, ami azt jelenti, hogy ha az adott év támogatási keretét két éven belül nem használjuk fel az unió elvonja azt. A folyamat fontos része volt az ellenőrzési rendszerleírás EU általi elfogadása, mivel az unió bizonyos adminisztratív lépésekhez köti a támogatás folyósítását. Ez november 20-ával megtörtént, így megnyílt annak a lehetősége, hogy az uniós forrásokat lehívassuk. Az EHA-ból Magyarországnak 13 milliárd forint áll rendelkezésre ebben a tervezési ciklusban.

Az osztályvezető a 2010-es év első negyedének egyik legfontosabb feladatáknak a 2-es tengely pályázati kiírásának

módosítását tartja, mivel a rendelet szerint április 1. és május 31. között ismét megnyílik a kérelembenyújtási időszak. A pályázati felhívás most sem fog megjelenni, mert a támogatásokat rendelet szabályozza és a támogatási rendelet addig hatályos, ameddig nem vonják vissza, a módosítás pedig a tapasztalatok alapján való pontosító igazítást jelenti. A tapasztalatok összegyűjtésével – ez már folyik, s egyzettenek az érdekképviselettel is – kívánják a rendeletet pontosítani illetve kiegészíteni. A 3-as tengely rendlettervezete elkészült, de vannak még tisztázásra váró részek, ezért ennek megjelenése csak a ez év első felében várható. Ez a tengely a közös érdekeket célzó intézkedéseket tartalmazza, vagyis a közös halászati politika érdekeit kell megjeleníteni. Évente 500 millió forint (100 százalékos) támogatásról van szó, amit az Irányító Hatóság nem szeretne elaprózni, ezért prioritásokat határoznak meg.

Az évvértékelő a végére interaktív párbeszéd alakult, amelyben a napi problémák is előjöttek. Gábor János örömmel vette ezeket a kérdéseket, hozzászólásokat, mert hasznos tapasztalatokat szerzett a jövő évi munkához. Az észrevételeket ter-

Dr. Mikó Zoltán, az FVM jogi főosztályának főosztályvezető-helyettese sok segítséget adott az irányító hatóságnak abban, hogy a jogi útvesztőben ne veszzenek el a program készítői. Az agrár- és vidékfejlesztési támogatások esetében a támogatási kérelmeket döntően a KET (Közigazgatási Hatósági Eljárás) szabályai szerint kell benyújtani, elbírálni, feldolgozni, határozatot hozni és végrehajtani. Ez a szabályozás azért hasznos, mert a nagy tömegben beérkező dokumentumokat egységesített eljárással renndel dolgozhatja fel a hivatal, sőt azt is maga után vonja, hogy a feldolgozási technika igencsak egyszerű. Igen-nem válaszokkal döntenek el a pontok sorsát. Az évről, évről beszélgetés a jogászt meggyőzte arról, hogy nem elegendő a szabályosan és számszerűen helyesen kitöltött pályázati lap. A szakmai szempontok viszont nem érvényesülnek, ezért olyan eljárási rendet kell alkalmazni a HOP-fejlesztéseknél, amelyek a szakmai szempontokat is összefüggéseikben tudják mérlegelni, s amelyek a megvalósíthatóságot is biztosítják. Vagyis a feldolgozás során nem csak igen-nem válaszok adhatók a pályázatkezelő rendszerben, hanem összehasonlíthatja valamennyi pályázatot, s az egyéb szakmai szempontokkal is. Ennek függvényében állítja fel a rendszert, amely lehetővé teszi azt, hogy csak azokat a pályázatokat támogassa, amelyek valóban versenyképesek, és jó minőségű, hosszú távon fenntartható projektet valósítanak meg.

A magyar alkotmány értelmében a pozitív diszkrimináció megengedett. Ami fontos, hogy az ún. csoportképzési ismervek ne legyenek önkényesek. Ha szakmailag meg tudnak határozni olyan szempontokat, hogy nagyobb szakmai tudás, tapasztalat, erősebb gazdasági életképesség, garantáltan biztosított üzleti háttér, stabil pénzügyi, gazdasági terv, akkor ebben a körben a pozitív diszkrimináció akár önállóan is, akár azonos feltételek teljesítése esetén megengedett.

mészetesen megvitatják házon belül és a szükséges lépéseket megteszik. Az osztályvezetőnek komoly előnye, hogy a halászok nem bürokratát látnak benne, hanem olyan társat, aki segíti a munkájukat. Gábor Jánostól ugyanis nem idegen a halászati tevékenység. Az egyetem elvégzése után a Szegedi Halgazdaságban kezdte pályafutását, ahol halásmérnök-ként dolgozott. Kiváló szakemberektől – mint Becsey Attila – tanulta meg a szakmát, mielőtt, hosszú „halas múlt” után, az államigazgatásban elhelyezkedett.

A halas múltat nem lehet elfelejteni...

H. Gy.

Dr. Pintér Károly, a Halászati és Vízgazdálkodási Osztály vezetője hangsúlyozta, hogy alapvető különbség a két osztály között az, hogy az általa vezetett osztály felel az ágazati politikáért, és felel a különböző brüsszeli halászati ügyekért. A brüsszeli – többségükben a tengeri halászattal kapcsolatos – magyar álláspontok kialakítását is a halászati osztály végzi. A munkamegosztás tehát eléggé egyértelmű, hiszen az operatív program elkészítése és elfogadása után szükség volt egy olyan apparátusra, amely már nem csak halászati szakemberekből áll. Így jött létre az irányító hatósági osztály. Az persze természetes, hogy a két osztály szoros együttműködésben dolgozik, mert például a brüsszeli akták sok esetben érintik a halászati támogatásokat, az operatív programunkat. A munkafeladatok jól elkülönültek, így nincs átfedés a tevékenységek között.

Ami az extenzív halastavi agrár-környezetgazdálkodási program további sorsát illeti, Pintér Károly úgy nyilatkozott, hogy továbbra is támogatják a halászok törekvéseit. A minisztériumi álláspont sem változott abban, hogy ez nem halászati támogatás. Ha ugyanis így kezelnék az ügyet, akkor az Európai Halászati Alapból kellene finanszírozni a programot, ami egyrészt fejlesztési források elvonását jelentené az Operatív Programtól, másrészt olyan új támogatási rendszert kellene kidolgozni, amely lehet, hogy egyes termelők számára kedvezőtlenebb lenne, mint az utóbbi években alkalmazott megoldás. De miután ez

Pintér Károly

környezeti támogatás, amely agrár-vidékfejlesztési jellegű, a pénzügyi forrást az Európai Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Alapból indokolt biztosítani.

Arra a felvetésünkre, hogy Brüsszelben nem igazán értik még a közép-kelet-európai akvakultúra lényegét, az osztályvezető ellentétes véleményen volt. Szerinte értik Brüsszelben is a halászati törekvéseket. Az igaz, hogy a 2002-ben kidolgozott akvakultúra stratégiát a bizottság most vizsgálja felül, s azon dolgoznak, hogy valamilyen ösztönzőt találjanak annak fejlesztéséhez. Az eddigi politika nem volt elegendő ehhez, ugyanis miközben az akvakultúra a világon a leggyorsabban fejlődő élelmiszertermelő ágazat, az EU akvakultúrás haltermelése évek óta stagnál. Brüsszelben is felismerték ezt az ellentmondást és keresik a módját annak, hogyan lehetne több ösztönzést adni a fejlődéshez. Várható tehát, hogy 2013 után is lesz fejlesztési lehetőség az akvakultúra szereplőinek.

Megfiatalodik a tatai Öreg-tó

Előző lapszámunkban a tatai Öreg-tavi nagy halászat kapcsán érintőlegesen beszámoltunk arról, hogy az Öreg-tó rehabilitációja idén megkezdődik. Horváthy Lóránt, Tata város alpolgármestere – lévén, hogy vizes szakember is – készségesen tájékoztatott a rekonstrukciós munkák részleteiről. Az biztos, hogy az elfogadott tervek alapján nem csak a tómeder és a csatornahálózat újul meg, hanem a tó közvetlen környezete is. Az már nem szerepel a tervekben, hogy időszakonként felszántják a tómedret, bevetik gabonával és a megtermett terményt a hallal etetik meg.

Évtizedek óta nem végeztek karbantartási, felújítási munkálatokat a tatai csapadékvíz-levezető hálózatban, ezért is vált sürgetővé a tórekonstrukció. A felújítás a Dunától Tataig terjedő Által-ér vízgyűjtő, valamint az Öreg-tó feletti szakaszt érinti egészen Oroszlányig. A mederlefolyási viszonyok megváltoztak, illetve több esetben már a belvív elvezetésével is gondok adódtak, mivel a levető árkok nem tudták befogadni a vizet. Az utóbbi időben lehullott sok csapadék is sok gondot okozott a vízügyi szakembereknek. A program megvalósításával a város vezetésének módja lesz az árkokat, levezető csatornákat tovább bővíteni, illetve felújítani.

Tata város önkormányzata még 2008 októberében hallgatta meg Janák Emilnek, az Észak-dunántúli Környezetvédelmi és Vízügyi Igazgatóság vezetőjének a tájékoztatóját a tatai Öreg-tó- és Által-ér-rekonstrukció kiemelt projektről. A tartalmás anyagból kiderült, hogy a projektjavaslatot 7,6 milliárd Ft értékben határoz-

tak meg, amiben szerepelt a teljes vízgyűjtőre vonatkozó beavatkozások teljes műszaki sora. Az alpolgármester elmondta, hogy a projektet a Közép-dunántúli Operatív Programok keretében valósítják meg, s a 2007–2013. közötti időszakban e célra rendelkezésre álló összeg 1,5 milliárd forint, melyből a pályázat elbírálását követően kb. 100 millió forinttal kevesebb jut a cél megvalósítására. A kivitelezés tervezett kezdési időpontja 2009. január volt. A tervek alapján az alábbi munkák szerepelnek véglegesen a projektben:

1. az Által-ér alvízi levezető rendszerének rekonstrukciója,
2. a tatai Öreg-tó zsilipjeinek és a csatlakozó levezető medrek felújítása,
3. a tatai Öreg-tó keleti partján a parti fővény helyreállítása,
4. Tatai Öreg-tó, Tófarok vizes élőhely kialakítása,
5. az Által-ér felső szakaszának jó állapotba helyezése, a csatlakozó vízfolyásokkal együtt,

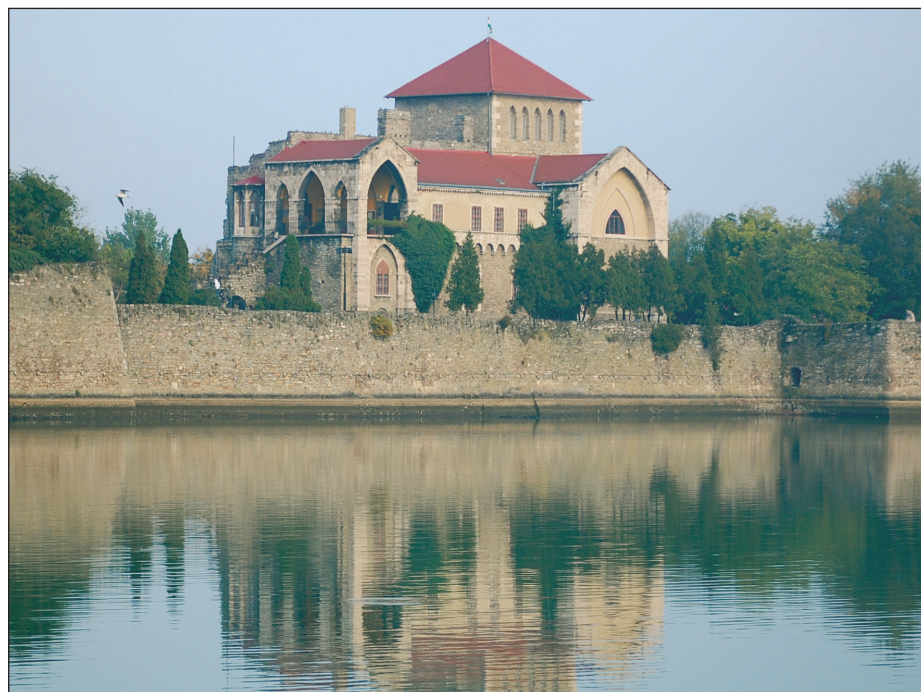
Horváthy Lóránt alpolgármester

6. az oroszlányi szűrőmező kialakítása.

Az Által-ér alvízi levezető rendszer rekonstrukció részeként megvalósul a dunaalmási belvízcsatorna (3,8 km), a Fényes-patak (10,9 km), az Által-ér (3,5 km), a Csever-árok (0,8 km), a Malompatak (2,1 km), a Mikovényi-árok (6,1 km) megújítása, valamint a medrek iszapolása, a rézsűk és a parti sávok rendezése, műtárgyak felújítása. A tatai Öreg-tó zsilipjeinek felújítása, a Vecseri zsilip téliesítése keretében a zsilip (zsilip téliesítése, pajzslemez beépítése, vezérlés) korszerűsítésére kerül sor. A Cziffra-malmi, Fenékleürítő, Szent Jánosi, Pötörke (Malom-patak) zsilipek (beton és kőfelületek javítása, elzáró- és mozgatószerkezet) felújítása, korszerűsítése, a csatlakozó belterületei levezető medrek rekonstrukciója ugyancsak megtörténik.

A tatai Öreg-tó keleti partján a parti fővény helyreállítása során a tatai Öreg-tó keleti oldalán összesen mintegy 950 folyó méter hosszú partszakaszon kerül sor a burkolt partszakasz fővényes parttá alakítására a tómederből kitermelt anyagból. Az Öreg-tó, mint RAMSARI terület élőhely-rekonstrukciója alkalmából a tatai Öreg-tó Tófarok részén a területet úgy alakítják ki, hogy az lehetőséget biztosítson a természetes madárvonuló pihenőhely kialakítására. Az Által-ér Öreg-tó előtti torkolati szakaszát az egykori állapothoz hasonlóan több ágra osztják, és a víz ismét egy nagyobb kiterjedésű vizes élőhely rendszeren keresztül érkezik a tóba.

Az Által-ér felső szakaszának jó állapotba helyezése a csatlakozó vízfolyásokkal érinti az Által-ér Tata és Pusztavám közötti szakaszának rekonstrukcióját. Ennek során a meder kotrása, iszapolása, a rézsűk és a parti sáv rendezése, műtárgyak felújítása, védődűsáv kialakítása szerepel az elvégzendő munkák között. Az Által-ér 17+050 km szelvényében új vízkormányzó (osztó) műtárgyat építenek be. Az Ülepítő-tó „Egri ház” mellett lévő (Által-ér 14+780 km szelvény) műtárgyak (tiltó, oldalbukó, bujtató), illetve a Tatabányai és környei, bokodi

A tatai vár évszázadok óta őrzi a tavat

Beruházás a Duna újjászületéséért

Öt szervezet írta alá azt a partneri megállapodást, amelynek köszönhetően megindul a mohácsi Szabadság-sziget rehabilitációja. A 450 millió forintos környezetvédelmi beruházás – amelyet az Európai Unió egymillió euróval támogat – az első lépés a Duna számos szigetének és mellékágának helyreállítása érdekében, s lehetőséget teremt az egykori vízi és szárazföldi élővilág újjászületésére. Hazánk legnagyobb folyójának mintegy kétszáz éve tartó pusztulását többek között a Szabadság-szigethez hasonló vizes élőhelyek újjáélesztésével lehetne megállítani.

mérőműtárgyak, az oroslány-kecskédi vízfolyás rekonstrukciója a torkolattól az oroslányi parktavak leeresztő zsilipjéig tart. Az oroslányi szűrőmezőt az oroslányi szennyvíztelep területén, 0,54 ha területen alakítják ki. A szennyvíztelepről elvezetésre kerülő tisztított szennyvizet a szűrőmezőn keresztül vezetik be az oroslány-kecskédi vízfolyásba. A szűrőmező üzemelési tapasztalataira alapozva kerülhet sor a későbbiek során a II. ütemben további szűrőmezők kialakítására.

A projekt I. ütem megvalósításának eredményeként felújításra, átépítésre kerülnek az állami tulajdonban, az ÉDU-KÖVIZIG kezelésében lévő (kismértékben önkormányzati tulajdonú is tartalmazó) levezető rendszer medrei és műtárgyai. Ezt követően az önkormányzatok bátran fejleszthetik belterületi csapadékvíz-elvezető hálózatukat, rendelkezésre fog állni egy stabil befogadó. Tatán az Által-ér, a Fényes- és Malom-patak vannak megjelölve a Tata belterületi vízrendezés koncepciótervében, mint fő befogadók. Fejleszthetők lesznek a kül- és belterületek, mivel az árvízi elöntés kockázata lecsökken. A jó ökológiai állapot eléréséhez szükséges lépések valósulnak meg. Az Által-ér alvízi levezető rendszer és a hozzá kapcsolódó vízfolyások rekonstrukciója során a tatai Öreg-tó vízszintje nyáron magasabb szinten tartható, így a nemzetközi természetvédelmi egyezmények elvárásainak megfelelően továbbra is nemzetközi jelentőségű vízimadár-gyülekezőhely maradhat.

Az Által-ér völgyében vizes élőhely jöhet létre a víztetek ökológiai állapotának/potenciáljának javítása érdekében. A vízpartok, vizes élőhelyek (tavak) környezete fenntartható lesz a beavatkozás után, megteremtve a rendezett állapotot, mely az évenkénti rendszeres fenntartással együtt biztosítja a lakosság számára a lakható és élvezhető, rendezett környezetet. A vendégforgalmi, a helyi turizmus számára (horgászat, vízi túra, természetjárás) biztosítja a kapcsolódást a vízi környezethez.

Mindenki számára kedvező, ha nagyobb víztömeget tárolhatnak a tóban, hangsúlyozta az alpolgármester. Az önkormányzat régóta szeretné elérni, hogy a bevezető árkokban folyamatosan legyen vízfolyás, s ezek legyenek látványosak, amit vízviszartartó rendszerrel kívánnak elősegíteni. Ami a halászat jövőjét illeti, a Tatai Mezőgazdasági Zrt.-nek vannak más tavai is, így nincs akadálya a racionális vízkímélő gazdálkodásnak sem. A Zrt.-nek továbbra is lesz szerepe az Öreg-tó állapotának javításában, de nem a jelenlegi technológiával. Azt ugyanis nem támogatják, hogy teljesen leereszék a vizet, ugyanis a város érdeke – a turizmus miatt – hogy a tó egész évben tükrös maradjon. A hálnak nem csak történelmi múltja van Tatán, a vizek városában, hanem szép jövőt is remél, az alpolgármester, főleg ha a rehabilitáció II. üteme is elkezdődik.

H. Gy.

A WWF, a világ legnagyobb természetvédelmi szervezetének irányításával, és további négy résztvevő – Mohács Város Önkormányzata, a Duna-Dráva Nemzeti Park, az Alsó-Duna-völgyi Környezetvédelmi és Vízügyi Igazgatóság, valamint a Coca-Cola Magyarország – közreműködésével megszületett az a partnerségi megállapodás, amellyel hamarosan kezdetét veszi a mohácsi Szabadság-sziget rehabilitációja. A sziget és az egykor Mohács fürdőparadicsomának is helyt adó mellékág helyreállítása négy évig tart. A fejlesztés költsége meghaladja a 450 millió forintot, amelyhez az Európai Unió 1 millió euró (mintegy 270 millió forint) támogatást nyújt. A vállalati, civil és kormányzati szféra együttműködésével létrejövő környezetvédelmi beruházás az első, példaértékű lépés a folyó több tucat hasonló szigetének és mellékágának helyreállítása érdekében.

A közhiedelemmel ellentétben Magyarország legnagyobb, az ország vízellátása szempontjából is kulcsfontosságú folyójának kétszáz éve tartó pusztulása elsősorban nem az ipari szennyezés következménye. A Dunában egykor élő halfajok döntő része számára a folyó számtalan kissodrású mellékága biztosított szaporodásra alkalmas élőhelyet, ám ezek áldozatul estek a folyó túlszabályozásának, illetve egyéb beavatko-

zásoknak. Ezen vizes élőhelyek hiánya jelenleg a legnagyobb veszély az élővilágra nézve.

A beavatkozások következtében indult pusztulásnak a Szabadság-sziget és a mohácsi Duna-part egykori ékessége, a mellékág is. A mellékág kivételesen gazdag élővilágnak adott egykor otthont és ivóhelyet. A nyolcvanas években épített gát azonban elvágta a vízutánpótlást, így megkezdődött a mellékág feltöltődése, ami tovább rontotta a Duna elszegényedett élővilágának helyzetét.

Az ivóhelyüket veszített halfajok mellett a szigeten található ártéri erdő is veszélybe került, hiszen a környezetváltozás és a helytelen erdőgazdálkodás miatt az őshonos fajok pusztulófélben vannak. Ez pedig az ártéri erdőkben fészkelő ritka madarakra is nagy hatással van, ugyanis az addigi pihenő- és költőhelyeik szűntek meg a sziget növényvilágának átalakulásával.

A partnerségi megállapodásban a felek rögzítették a következő négy esztendő teendőit. A tervezés már folyamatban van, a terepmunkálatok 2010-ben kezdődnek meg, és a tervek szerint 2013 végéig tartanak majd. A WWF Magyarország és partnereinek megállapodása szerint a sziget és a védett erdő a Duna-Dráva Nemzeti Park felügyelete alá került.

Búcsú Kamarás Lászlótól

Két éve, a Magyar Halászatért Emlékérem kitüntetés átvételekor beszélgettünk Kamarás Lászlóval. 1931-ben (augusztus 13-án) Szigetszentmiklóson született és Szigetszentmártonban, a Dunán, az édesapja mellett tanulta a halász szakmát. Húsz éves korában kötelezte el magát végleg a halás szakma mellett, az első munkahelyeként a Hármaskörös Halászlászló Szövetkezetet jelölhetjük meg. 1952. június 8-tól a gyomai Viharsarok Halászlászló Szövetkezet alapító tagja. E szövetkezet társadalmi életében is aktívan részt vett, az ellenőrző bizottság elnöke volt hosszú ideig. Évekig volt a természetes vízi halászlászló vezetője.

1991-ben ment nyugdíjba, 3 évig

nyugdíjasként még dolgozott a szövetkezetben. 1992-től a Körösi Halász Szövetkezet tagja. 1994-ben, amikor végleg nyugdíjba ment, Válastyán Máté unokája vette át a helyét a halászlászlóban, akit nagy szeretettel tanított ezen ősi szakma elsajátítására. Unokája jelenleg is a Körösi Halász Szövetkezet tagjaként halászlászlózik. Egy ízig-vérig halász és szövetkezeti ember távozott. Halálával nagy űrt hagyott maga után, de emlékét megőrizzük.

Nyugodj békében Laci bácsi!

Húszt éves az Aranyponty Halászati Zrt.

Ki gondolná, hogy már húsz éves az Aranyponty Zrt.? Pedig ennyi idő alatt épült meg a sárréti árokrendszerben a ma már multifunkcionálisan működő tógazdaság. Lévai Ferenc elnök-vezérigazgató, a Haltermosz társelnöke nem véletlenül hangsúlyozta, hogy a jelenlegi és a jövőbeni munkák fő feladata az olyan természetierőforrás-hasznosítás, amelynek keretében egy vizes élőhely – a halastórendszer – a fenntartható fejlődés minél több bemutatható elemét, a jelen és a jövő kihívásainak megfelelően használja ki.

Az Aranyponty Halászati Zrt. jogelődje 1989-ben, az első magánkézben lévő magyar halászcéggként – Aranyponty Kistermelők Szövetkezete néven kezdte meg működését.

Lévai Ferenc, a cég tulajdonosa 1972-1988-ig, végigjárva a szakmai ranglétrát, a százhalmobattai TEHAG-ban dolgozott. Ez idő alatt részese lehetett a modern hal-szaporítási és nevelési technológiák magyarországi kialakításának és elterjedésének. Ezek az eredmények nemcsak Magyarországon bírtak nagy jelentőséggel, hiszen 1975-1985 között Irakban, Szudánban, Görögországban, Algériában és számos más országban működhetett közre szakértőként halkeltető állomások létesítése, vagy akár komplett országfejlesztési tervek (pl. Algéria édesvízi halászati fejlesztésének) kidolgozójaként. A TEHAG-beli igazgatóhelyettesi állást adta fel és alapította meg az új céget. Az első tevékenység főleg kül- és belföldi halkereskedelemről, szaktanácsadásból és ivadéknevelésből állt. A központi iroda Százhalombattán, a kereskedelmi telep Gödöllőn működött.

Az őrszpusztai halastórendszer és benne Rétimajor 1993-ban bérleményként került a cég kezelésébe, tulajdonosa a Mezőfalvai Mezőgazdasági Kombinát volt. Az 1994-ben kiírt privatizációs eljárás során a rétimajori telephely, az őrszpusztai és rétszilasi halastórendszer közel 1000 hektár területtel a cég tulajdonába került. Az évek során az ország más pontjain is kiala-

kítottak telephelyeket, a központi iroda Százhalombattán maradt.

A tórendszer jelenleg 12 (10-70 ha-os) nagy tóból, 16 (1-5 ha-os) kis tóból és 21 telelő tóból áll. A tavak elsősorban a Nádor-csatornából „táplálkoznak” (a magasabb víz-állása miatt) és a Malom-csatornába törté-
nik a lecsapolás. Az őrszpusztai duzzasztó zsilip megfelelő vízminőség esetén mindkét oldal táplálására alkalmas. A rétimajori tógazdaságban összesen 760 ha vízterületen folyik gazdálkodás. A telepen teljes vertikumú halgazdálkodás folyik. A tenyésztett halfajok: ponty, fehér és pettyes busa, amur, csuka, harcsa, süllő, compó, a díszhalak közül a koi ponty és az aranyhal különböző változatai. Nagy hangsúlyt fektetnek az őshonos, kárpát-medencei halak szaporítására – így compót, sárga kárászt, dévért és jázskeszeget, sügért és balint jelentős számban szaporítanak és nevelnek elő.

A szaporítóházban, a februártól kezdődő és júniusban végződő szezonban mintegy 100 millió hallárva születik meg. Ennek jó része tükrös és pikkelyes ponty. Az előnevelés 15 ha területen folyik, az előnevelt mennyiség 8-12 millió db/év. A terület-használat a klasszikus tógazdasági elvet követi; 10 százalék körüli egynyaras, 20-22 százalék kétnyaras, míg a fennmaradó rész árutermelő terület.

Az árutermelés folyamatos halászat mellett történik, vagyis az év minden napján kell lennie hálnak a tároló, értékesítő területen. Ennek érdekében a kihelyezés a

Lévai Ferenc elnök-vezérigazgató

második éves korosztálynál 15-80 dkg közötti átlagsúllyal történik. Az első súlycsoport az őszi kissúlyú, a második a nyári halászat alapanyagául szolgál. A folyamatos halellátás igénye átrendezi ugyan a hagyományos halászati menetrendet és a népesítési szerkezetet, de gazdaságossági és piacmegtartási szempontok miatt ez nem kerülhető meg.

Az értékesítési lehetőségek közül a kiváló minőségű hallal történő folyamatos ellátást igénylő horgásztavak, egyesületek igényes, hosszú távú kiszolgálása fontos a cég számára. Az áruhal értékesítés másik területe a nagykereskedők széles választékú – növényevők, ragadozók, járulékhalkak (kárász, törpeharcsa) – kiszolgálása és a közvetlen kiskereskedelmi értékesítés. Exportra főleg ragadozó halat, ivadékokat, illetve biohal tenyészanyagot adnak el. A zrt. telephelyei az adottságaiknak és a piaci igényeknek megfelelő termelési struktúrákban dolgoznak. Ezen belül csak árutermelés folyik a nagyatádi és a hortobágyi területen. Ivadék- és tenyészanyag termelés a soponyai telepen. A szarvasi telephelyen sok a kísérleti, szaporítási és előnevelési feladat. A telepnek ezen kívül fajtaminósítási és génbank-fenntartási feladatai is vannak. A gödöllői kereskedelmi központ a budapesti és a tiszántúli területek halellátását végzi.

Újszerű a műszaki állapotot fenntartó tevékenység, a hidromechanizációs iszapeltávolítási technika alkalmazása, amely a viszonylag nagyinak mondható tó méretből adódik. A módszer lényege a tavak szárazon állás nélküli, tehát termelés kiesés nélküli regenerálása, amely nem a teljes töfene, hanem csak a lehalászat szempontjából létfontosságú belső vezérárok és halágyrendszer iszapoló kotrásából áll. A tógazdasághoz teljes körű fenntartó gépsor – mocsárjáró, hínárvágó, dózerek, kotrók – és gépműhely háttér tartozik. A külső beruházásokból képződött haszon az alapja a karbantartási, fejlesztési munkáknak.

H. Gy.

Igy könnyebb eligazodni...